

Startnotitie Omgevingsvisie gemeente Dalfsen

Datum: 7-2-2019

Startnotitie

Omgevingsvisie gemeente Dalfsen

Auteur: Leonie van Dam / Melanie Gils
Onderdeel: Programma Implementatie Omgevingswet, project Instrumenten
Datum: 10 december 2018

Inhoudsopgave

INLEIDING	6
-----------------	---

OMGEVINGSWET	6
--------------------	---

OMGEVINGSVISIE	6
----------------------	---

AFBAKENING	7
------------------	---

DOEL	7
------------	---

UITGANGSPUNTEN EN AMBITIES DALFSEN	7
--	---

SAMENHANG MET ACTUALISATIE MISSIE EN VISIE EN TRANSFORMATIE SOCIAAL DOMEIN	7
--	---

RESULTAAT	8
-----------------	---

<i>Specifiek</i>	8
------------------------	---

<i>Acceptabel</i>	8
-------------------------	---

<i>Realistisch</i>	8
--------------------------	---

<i>Tijdgebonden</i>	8
---------------------------	---

AANPAK	10
--------------	----

FASERING OMGEVINGSVISIE EN ANDERE INSTRUMENTEN OMGEVINGSWET	10
---	----

SAMENHANG MET ACTUALISATIE MISSIE EN VISIE EN TRANSFORMATIE SOCIAAL DOMEIN	10
--	----

FASE 1 OMGEVINGSVISIE	11
-----------------------------	----

<i>A: Uitgangspunten Bestaand beleid</i>	11
--	----

<i>B: Opbrengst uit participatietrajecten</i>	12
---	----

<i>A + B = C Het “VT Wonen” moment:</i>	12
---	----

AANPAK FASE 2	12
---------------------	----

AANPAK FASE 3	12
---------------------	----

ORGANISATIE EN COÖRDINATIE	13
----------------------------------	----

ORGANISATIE	13
-------------------	----

<i>Opdrachtgever:</i>	13
-----------------------------	----

<i>Opdrachtnemer:</i>	13
-----------------------------	----

<i>Procesteam</i>	13
-------------------------	----

<i>Projectteam (inhoud)</i>	13
-----------------------------------	----

<i>Stuurgroep</i>	13
-------------------------	----

<i>Benodigde capaciteit intern</i>	14
<i>Vergaderfrequentie.....</i>	14
<i>Rol gemeenteraad</i>	14
<i>Overige betrokkenen.....</i>	15
BESTUURLIJKE BESLUITVORMING	15
COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE	15
<i>Participatie Missie en Visie.....</i>	15
<i>Participatie Omgevingsvisie.....</i>	16
VERWACHTE KOSTEN/DEKKING.....	17
RISICO'S	17
BIJLAGE 1 SAMENHANG OMGEVINGSVISIE, OMGEVINGSPLAN EN PROGRAMMA'S	18
BIJLAGE 2 SAMENHANG OMGEVINGSVISIE MET MISSIE EN VISIE EN TRANSFORMATIE SOCIAAL DOMEIN .	19
BIJLAGE 3 WETTELIJKE UITGANGSPUNTEN	20
<i>Procedurele verplichtingen</i>	20
<i>Inhoudelijke vereisten</i>	20
BIJLAGE 4 BESTUURLIJKE UITGANGSPUNTEN	22
BIJLAGE 5 STAPPENPLAN EN PLANNING	23
BIJLAGE 6 BELEIDSINVENTARISATIE	25
BIJLAGE 7 STAKEHOLDERS.....	28

Inleiding

Deze startnotitie beschrijft de aanleiding tot het opstellen van een Omgevingsvisie, welk doel de Omgevingsvisie heeft en het proces dat doorlopen gaat worden om te komen tot de Omgevingsvisie. Daarnaast wordt inzicht geboden in de fasen en de planning van het proces. Betrokkenen bij de te nemen vervolgstappen worden door middel van deze startnotitie geïnformeerd over de aanpak en hun rol daarin.

Deze startnotitie gaat in hoofdlijnen in op de totstandkoming van de gehele Omgevingsvisie en de fasen die daarbij doorlopen worden. Hierbij wordt vooral ingezoomd op de eerste fase tot de vaststelling van de inhoudelijke kadernota. Bij de vaststelling van de kadernota wordt op dat moment ook weer ingezoomd op de stappen en acties in de dan volgende fase.

Omgevingswet

Naar verwachting wordt de Omgevingswet in 2021 van kracht. 26 verschillende wetten worden opgenomen in één Omgevingswet. De Omgevingswet gaat over alles wat zich in de fysieke leefomgeving bevindt. Het gaat dus niet meer alleen om ruimtelijke ordening, maar ook om bijv. gezondheid, welzijn, duurzaamheid, water, natuur, externe veiligheid en cultureel erfgoed.

De Omgevingswet heeft 2 maatschappelijke doelen:

1. Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit.
2. Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Daarnaast heeft de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

1. Vergroten inzichtelijkheid en vermindering van onderzoek lasten.
2. Een meer integrale aanpak met meer samenhang tussen beleid, besluitvorming en regelgeving over de fysieke leefomgeving.
3. Vergroten bestuurlijke afweegruimte.
4. Snellere en betere besluitvorming over projecten en activiteiten in de fysieke leefomgeving.

In de Omgevingswet is een aantal instrumenten opgenomen om de wet uit te voeren. De belangrijkste instrumenten uit de Omgevingswet voor de gemeente zijn:

- Omgevingsvisie
- Programma's
- Omgevingsplan
- Omgevingsvergunningen

Het opstellen van de Omgevingsvisie is een onderdeel van het project Implementatie Instrumenten binnen het Programma Implementatie Omgevingswet. Het plan van aanpak "[Instrumenten Omgevingswet](#)" is in mei 2018 als onderdeel van het programmaplan "[Implementatie Omgevingswet](#)" vastgesteld. Deze startnotitie gaat over de Omgevingsvisie. Dit is de eerste stap in het ontwikkelen van de instrumenten voor de Omgevingswet.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie vastgesteld door de gemeenteraad en heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente. In de visie zijn de noodzakelijke en de gewenste ontwikkelingen te vinden op *alle* terreinen van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie heeft daarom betrekking op veel beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, wonen, werken, zorg, economie, voorzieningen, verkeer en vervoer, gezondheid, toerisme, cultureel erfgoed etc. Het is een samenhangende en integrale visie op strategisch niveau, geen optelsom van beleidsvisies voor de diverse domeinen. Met de Omgevingsvisie wordt nadrukkelijk getracht om de samenhang tussen het sociale en het fysieke domein vorm te geven, door integrale afwegingen te maken voor de fysieke leefomgeving waarin beide samenkomen.

Een Omgevingsvisie biedt een beleidsmatige basis voor de inzet van juridische, financiële of andere instrumenten om de in de visie vastgelegde beleidsdoelen na te streven. De Omgevingsvisie is daarmee de basis voor de overige instrumenten uit de Omgevingswet.

Afbakening

Doel

De ambitie ten aanzien van de Omgevingsvisie is in het projectplan Implementatie Instrumenten al eerder opgenomen:

“De Omgevingsvisie beschrijft de integrale visie en koers voor de fysieke leefomgeving van de gemeente Dalfsen.”

De gemeente Dalfsen vindt het belangrijk om op korte termijn, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, over een Omgevingsvisie en Omgevingsplan te beschikken. Dit, omdat deze visie de bestuurlijke en politieke keuzes weergeeft met betrekking tot de fysieke leefomgeving en daarmee richting geeft aan opgaven en initiatieven. Bij de Omgevingswet gaan we uit van uitnodigingsplanologie. De Omgevingsvisie krijgt de vorm van een inspiratie- of uitnodigingsdocument voor de samenleving om met goede plannen en initiatieven te komen. De Omgevingsvisie wordt samen met inwoners, bedrijven, ketenpartners en belangenorganisaties opgesteld.

Met deze startnotitie wordt invulling gegeven aan de volgende opgave:

Op welke wijze ontwikkelen we samen met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties een werkende en dynamische integrale Omgevingsvisie voor de gemeente Dalfsen die begin 2021 volgens de wettelijke eisen vastgesteld kan worden?

Uitgangspunten en ambities Dalfsen

Naast de wettelijke eisen zijn er in het kader van de implementatie van de Omgevingswet reeds ambities en streefbeelden vastgesteld. Deze zijn ook uitgangspunt geweest voor het Programmaplan Implementatie Omgevingswet en de projectplannen van de deelprojecten in het programma. Ook in de ‘Kleurrijke Kubus’ en het huidige coalitieakkoord is een aantal punten opgenomen die betrekking hebben op de Omgevingswet en de Omgevingsvisie. In Bijlage 3 Wettelijke uitgangspunten

De Omgevingswet (Ow) verplicht gemeenten een Omgevingsvisie vast te stellen. Het instrument komt in de plaats van gebiedsdekkende structuurvisies, de relevante delen van de natuurvisie, verkeers- en vervoerplannen, waterplannen, gezondheidsbeleid, wonen- en zorgbeleid, milieubeleidsplannen en overige relevante beleidsplannen. De Omgevingsvisie gaat over de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingswet en de daarbij behorende Algemene Maatregelen van Bestuur, zoals het Omgevingsbesluit (Ob) geven een aantal verplichtingen voor de procedure en de inhoud van de Omgevingsvisie:

Procedurele verplichtingen

De gemeenteraad stelt volgens artikel 3.1 Omgevingswet (Ow) een Omgevingsvisie vast.

Afstemming

Een bestuursorgaan moet rekening houden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen (artikel 2.2 Ow). Dit betekent dat de gemeente bij het opstellen van de Omgevingsvisie rekening moet houden met het beleid van andere bestuursorganen, zoals het Rijk en de provincie Overijssel, maar ook van het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Participatie

In een Omgevingsvisie moet komen te staan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn. En wat de resultaten daarvan zijn. Deze motiveringsplicht is geregeld in artikel 8.5 van het Omgevingsbesluit (Ob). De gemeente mag zelf weten hoe zij daar invulling aan geeft. Wie de gemeente bij de vroegtijdige participatie betreft, hangt af van de aard, de omvang en invloed op de fysieke leefomgeving van de betreffende Omgevingsvisie.

Milieueffectrapportage

De Omgevingsvisie kan een kader vormen voor projecten die zijn aangewezen in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Als dit zo is, gelden in de voorbereidingsprocedure de aanvullende regels voor milieueffectrapportage voor plannen en programma's (paragraaf 16.4.1 Ow).

Vorbereidingsprocedure

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geldt voor de voorbereiding van de Omgevingsvisie (artikel 16.26 Ow). Iedereen kan zienswijzen naar voren brengen met betrekking tot het ontwerp van het Omgevingsvisie (artikel 16.23 Ow). Tegen een Omgevingsvisie staat geen beroep open. Een Omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf en heeft geen juridische gevolgen.

Digitaal beschikbaar

De Omgevingsvisie en het ontwerp ervan zijn omgevingsdocumenten. Beiden moeten digitaal bekend worden gemaakt en beschikbaar gesteld (artikel 16.2 Ow; artikel 12.4 Ob).

Inhoudelijke vereisten

De Omgevingswet geeft aan dat de Omgevingsvisie in ieder geval bevat:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied.
- de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

De wetgever stelt als voorwaarde dat een Omgevingsvisie integraal moet zijn en dat de visie rekening houdt met de volgende vier beginselen:

- het voorzorgsbeginsel;
- het beginsel van preventief handelen;
- bestrijding aan de bron bij milieuaantastingen;
- de vervuiler betaalt.

Het voorzorgsbeginsel en het preventiebeginsel zijn algemeen verwoord en ze zijn daardoor in beginsel van toepassing op de gehele Omgevingsvisie. De andere twee beginselen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt, zijn gezien de verwoording alleen van toepassing op het milieuterrein.

Omgevingsvisie is vormvrij

De Omgevingsvisie is vormvrij. Dit betekent dat gemeenten zelf mogen bepalen hoe de Omgevingsvisie er uit komt te zien. De Omgevingsvisie zou bijvoorbeeld een filmpje of een website kunnen zijn. Dalfsen vindt het belangrijk dat onze inwoners en bedrijven zich goed in de Omgevingsvisie kunnen herkennen. Samen met de samenleving zal bepaald worden welke vorm het beste bij Dalfsen past. Naast de publieksversie is het belangrijk om de Omgevingsvisie zo op te leveren dat de informatie verwerkt kan worden in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Bijlage 4 Bestuurlijke uitgangspunten zijn deze uitgangspunten weergegeven. De belangrijkste punten hieruit voor het proces voor het opstellen van de Omgevingsvisie zijn:

- Goede participatie en communicatie met onze inwoners en organisaties is een belangrijke pijler.
- Bij het opstellen van de Omgevingsvisie wordt aangesloten bij de uitkomsten van de actualisering van de Missie Visie van Dalfsen.
- Een integrale belangenafweging, vereenvoudiging van regelgeving, maatwerk en vertrouwen zijn belangrijke uitgangspunten.
- We maken gebruik van goede voorbeelden van andere gemeenten, maar kiezen wel onze eigen weg, passend bij de aard en schaal van de gemeente Dalfsen.
- We beginnen niet geheel opnieuw, we maken gebruik van het goede dat we al hebben, maar streven naar een integraal afwegingskader voor alle beleidsvelden.

Samenhang met actualisatie Missie en Visie en Transformatie Sociaal Domein

De Missie Visie 'Bij uitstek Dalfsen' wordt in 2019 geactualiseerd. De Missie Visie vormt de kaders en koers voor de gemeente en is het uitgangspunt voor alle toekomstige beleidsnota's. In de Missie Visie wordt een antwoord gegeven op vragen als: wie zijn we, wat gebeurt er, wie willen we zijn en wat betekent dat in ons handelen. Naast het ophalen van onze gezamenlijke waarden, wordt met de Missie Visie ook een handelingsperspectief tot 2030 geboden. Deze waarden en handelingsperspectief hebben ook betrekking op onze fysieke leefomgeving en bieden een goed uitgangspunt voor het opstellen van de Omgevingsvisie. De hoofduitgangspunten uit de Missie Visie en de bijbehorende participatie zijn belangrijk voor de integrale visie op de fysieke leefomgeving. Het samen oplopen van deze trajecten en gebruiken van de participatie opbrengst in het traject van de Omgevingsvisie is daarom ook een must gezien de planning. Ook wordt hiermee voorkomen dat er in dezelfde periode twee grote gemeentelijke visietrajecten input van inwoners, ondernemers en partners vragen en men 'participatie moe' wordt.

In het sociaal domein is een transformatie gaande. De organisatie en onderlinge samenwerking en beleidsvorming wordt vormgegeven op basis van een zestal uitgangspunten:

1. De vraag van onze inwoner en de daarbij passende en toekomstbestendige oplossing staan centraal. In het toewerken naar de oplossing speelt de inwoner, waar mogelijk, een centrale en regisserende rol.
2. Voor onze inwoners willen we (sociale) nabijheid creëren.
3. We zetten in op preventie en voorliggende voorzieningen.
4. Samenwerking tussen organisaties in het uitvoeren van oplossingen en resultaten staat centraal in onze inkoop en dienstverlening.
5. Vanuit de gemeente handelen we naar de bedoeling van de verschillende wetten in het sociaal domein en verbinden we de mogelijkheden die deze wetten bieden. Hierbij staat de oplossing van de bewoner centraal (maatwerk).

De transformatie in het sociaal domein vertoont veel overeenkomsten met het gedachtegoed achter de Omgevingswet. Bij het opstellen van de Omgevingsvisie zullen bovenstaande uitgangspunten dan ook worden meegenomen. De inrichting van de fysieke leefomgeving heeft grote invloed op het welbevinden van onze inwoners. Andersom biedt deze duidelijke link met het sociale domein kansen om integraal te werken aan een gezonde en veilige leefomgeving, waarbij iedereen mee kan doen en we nabijheid van mensen en voorzieningen ervaren.

Zie schema Bijlage 2 Samenhang Omgevingsvisie met Missie en Visie en Transformatie Sociaal Domein voor de samenhang in de processen Missie Visie, Omgevingsvisie en de Transformatie Sociaal Domein.

Resultaat

Specifiek

Na uitvoering van dit project zijn er:

- Een vastgestelde gemeentelijke Omgevingsvisie.
- Procesafspraken over hoe de Omgevingsvisie actueel gehouden wordt.

Meetbaar

De Omgevingsvisie krijgt een doorvertaling in het Omgevingsplan, in Programma's en uitvoeringsnotities. Sturing en meting komt in deze documenten tot uitdrukking.

Acceptabel

De gemeente Dalfsen vindt het belangrijk om op korte termijn na inwerkingtreding van de Omgevingswet over een Omgevingsvisie en Omgevingsplan te beschikken. Deze visie geeft op basis van wensen en ideeën uit de samenleving, de bestuurlijke en politieke keuzes met betrekking tot de inrichting van de fysieke leefomgeving weer en daarmee geeft de Omgevingsvisie richting aan opgaves en initiatieven in deze leefomgeving.

De Omgevingsvisie wordt samen met inwoners, bedrijven, ketenpartners en belangenorganisaties opgesteld. Het proces wordt afgestemd op het proces van de actualisatie van de Missie Visie van de gemeente Dalfsen.

Naast vaststelling van de Omgevingsvisie en het overdragen aan de eenheden in de organisatie wordt het proces van het opstellen van de Omgevingsvisie geëvalueerd. Bij het overdragen van de Omgevingsvisie aan de eenheden (de lijnorganisatie) wordt ook een procesvoorstel voor het dynamisch houden van de Omgevingsvisie gedaan.

Realistisch

Het uitgangspunt om aan te sluiten bij de opbrengsten van de Missie Visie, maakt dat er een logische volgorde is in de plannen.

Door ruim de tijd te nemen voor het opzetten van een goed proces en voor de participatie, ook in relatie met andere meer strategische documenten van de gemeente en samenwerkende bestuursorganen, en hierbij ook aan te sluiten is deze planning voor de Omgevingsvisie reëel. Er zit binnen de planning ook nog voldoende speling om extra stappen te doen of verdieping te zoeken.

Tijdgebonden

Het proces stuurt op vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad uiterlijk begin 2021. Dit past binnen de ambitie om een jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet een Omgevingsvisie te hebben.

Ook is de vaststelling begin 2021 van belang omdat de gemeenteraad op 19 februari 2018 de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) bekrachtigd heeft op gronden die mogelijk in aanmerking komen voor uitbreiding van woningbouw bij het dorp Dalfsen. De vaststelling van de Omgevingsvisie begin 2021 past binnen de wettelijke termijn van drie jaar die de Wvg aangeeft waarbinnen deze gronden in een visie of plan opgenomen moeten worden om het voorkeursrecht niet te laten vervallen.

Aanpak

Fasering Omgevingsvisie en andere instrumenten Omgevingswet

In het plan van aanpak Instrumenten zijn al een globale planning en hoofdstappen voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan aangegeven. Ook in relatie tot eventuele Omgevingsprogramma's. Het schematische overzicht hiervan is weergegeven in Bijlage 1 Samenhang Omgevingsvisie, Omgevingsplan en Programma's.

Deze startnotitie gaat verder in op het opstellen van de Omgevingsvisie. Het opstellen van de Omgevingsvisie is in drie hoofdfasen op te delen:

Fase 1: Bestaand beleid en input van buiten (januari 2019-januari 2020)

Fase 2: Kaders en uitwerking (februari 2020- september 2020)

Fase 3: Vaststelling en nazorg (september 2020- medio 2021)

In deze Startnotitie wordt vooral ingezoomd op de aanpak van fase 1. Aan het eind van fase 1 volgt de vaststelling van de kaders voor de Omgevingsvisie. Het vervolgproces voor fase 2 wordt aan het eind van fase 1 verder uitgewerkt en opiniërend aan de raad voorgelegd. We blijven hiermee flexibel om te kunnen anticiperen op de uitkomsten van fase 1. De hoofdstappen en planning van de fasen zijn wel leidend.

Samenhang met actualisatie Missie en Visie en Transformatie Sociaal Domein

De Missie Visie 'Bij uitstek Dalfsen' wordt in 2019 geactualiseerd. De Missie Visie vormt de kaders en koers voor de gemeente en is het uitgangspunt voor alle toekomstige beleidsnota's. In de Missie Visie wordt een antwoord gegeven op vragen als: wie zijn we, wat gebeurt er, wie willen we zijn en wat betekent dat in ons handelen. Naast het ophalen van onze gezamenlijke waarden, wordt met de Missie Visie ook een handelingsperspectief tot 2030 geboden. Deze waarden en handelingsperspectief hebben ook betrekking op onze fysieke leefomgeving en bieden een goed uitgangspunt voor het opstellen van de Omgevingsvisie. De hoofduitgangspunten uit de Missie Visie en de bijbehorende participatie zijn belangrijk voor de integrale visie op de fysieke leefomgeving. Het samen oplopen van deze trajecten en gebruiken van de participatie opbrengst in het traject van de Omgevingsvisie is daarom ook een must gezien de planning. Ook wordt hiermee voorkomen dat er in

dezelfde periode twee grote gemeentelijke visietrajecten input van inwoners, ondernemers en partners vragen en men 'participatie moe' wordt.

In het sociaal domein is een transformatie gaande. De organisatie en onderlinge samenwerking en beleidsvorming wordt vormgegeven op basis van een zestal uitgangspunten:

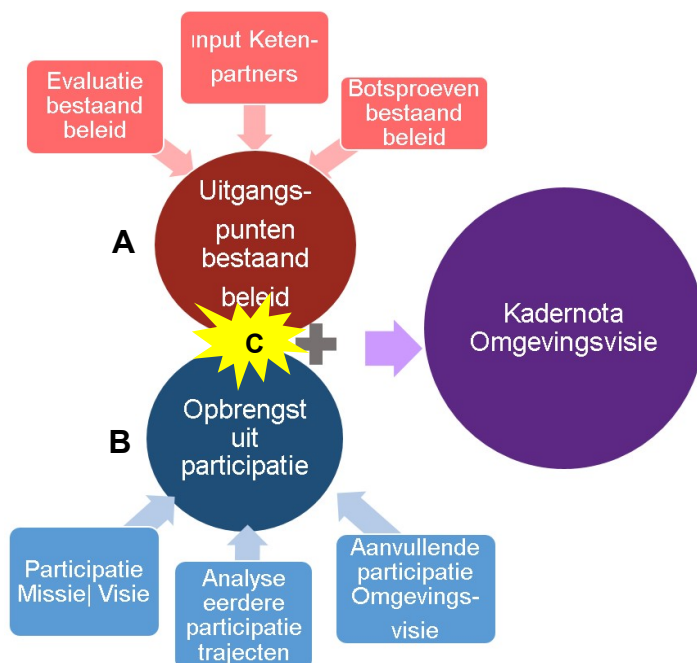
6. De vraag van onze inwoner en de daarbij passende en toekomstbestendige oplossing staan centraal. In het toewerken naar de oplossing speelt de inwoner, waar mogelijk, een centrale en regisserende rol.
7. Voor onze inwoners willen we (sociale) nabijheid creëren.
8. We zetten in op preventie en voorliggende voorzieningen.
9. Samenwerking tussen organisaties in het uitvoeren van oplossingen en resultaten staat centraal in onze inkoop en dienstverlening.
10. Vanuit de gemeente handelen we naar de bedoeling van de verschillende wetten in het sociaal domein en verbinden we de mogelijkheden die deze wetten bieden. Hierbij staat de oplossing van de bewoner centraal (maatwerk).

De transformatie in het sociaal domein vertoont veel overeenkomsten met het gedachtegoed achter de Omgevingswet. Bij het opstellen van de Omgevingsvisie zullen bovenstaande uitgangspunten dan ook worden meegenomen. De inrichting van de fysieke leefomgeving heeft grote invloed op het welbevinden van onze inwoners. Andersom biedt deze duidelijke link met het sociale domein kansen om integraal te werken aan een gezonde en veilige leefomgeving, waarbij iedereen mee kan doen en we nabijheid van mensen en voorzieningen ervaren.

Zie schema Bijlage 2 Samenhang Omgevingsvisie met Missie en Visie en Transformatie Sociaal Domein voor de samenhang in de processen Missie Visie, Omgevingsvisie en de Transformatie Sociaal Domein.

Fase 1 Omgevingsvisie

Fase 1 van de Omgevingsvisie is er op gericht om te komen tot een kadernotitie. Een overzicht van het proces is weergegeven in figuur 2.

Figuur 1 Schema aanpak fase 1 Omgevingsvisie

A: Uitgangspunten Bestaand beleid

Een belangrijk uitgangspunt voor de Omgevingsvisie is behoud van het goede dat we al hebben. Daarom maken we ons bestaande beleid inzichtelijk. Daarnaast kijken we naar nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen, waar nog hiaten zitten en welke tegenstrijdigheden (botsingen) tussen

beleidsvelden zichtbaar zijn. Een eerste overzicht van het bestaande beleid is opgenomen in Bijlage 6 Beleidsinventarisatie.

Zodra we goed in beeld hebben welk beleid van toepassing is op de fysieke leefomgeving en daarmee opgenomen kan worden in de Omgevingsvisie, zullen we dit beleid evalueren. Hierbij kijken we ook of beleid vanuit verschillende sectoren eventueel tegenstrijdig is of dat er beleid is dat het zelfde doel heeft, maar op verschillende plekken is beschreven. Hieruit komt een overzicht van beleidselementen. Belangrijke stakeholders zullen bij dit proces betrokken worden. Bijlage 7 Stakeholders voor een lijst met betrokken ketenpartners en stakeholders.

Figuur 2 De instrumenten uit de Omgevingswet in de beleidscyclus

Bovenstaande evaluatie past in de beleidscyclus en de Plan-do-check-act (PDCA) cyclus die hier bij hoort. Eigenlijk gaan we eerst een stap terug in de cyclus om daarna weloverwogen een stap verder naar de Omgevingsvisie kunnen maken (zie figuur 2).

Ook de opbrengsten van fase 1 van de actualisatie Missie Visie: Wie zijn we? (waardendiscussie met de raad) wordt bij bovenstaande uitgangspunten in het bestaande beleid meegenomen.

B: Opbrengst uit participatietrajecten

Er zijn de afgelopen jaren al diverse belangrijke participatietrajecten doorlopen. Denk hierbij aan de visie op dienstverlening, de enquête grootschalige duurzame energie en het cultuurprofiel DNA van Dalfsen. Daarnaast zal de actualisatie van de Missie Visie door een uitgebreid participatietraject ondersteund worden. Hiermee is of wordt veel informatie opgehaald die van waarde is voor de Omgevingsvisie. We halen hier thema's, identiteit, verhalen en andere leerelementen uit. We kijken naar deze opbrengsten met een bril voor de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd bepalen we of we nog meer van inwoners en andere stakeholders willen weten in deze fase en of er nog doelgroepen zijn die we nog niet gehoord hebben. Dat gebeurt in samenhang met fase 2 Missie en Visie. Voor de Omgevingsvisie gaan we geen volledig nieuw participatietraject in de volle breedte van de samenleving in deze fase opstarten. Participatie voor de Omgevingsvisie wordt dus bepaald op basis van de opbrengsten uit andere trajecten. Met de Missie Visie wordt in de vraagstelling rekening gehouden met de Omgevingsvisie.

A + B = C Het "VT Wonen" moment:

In het tv-programma "VT Wonen" worden twee moodboards of stijlstudio's gemaakt door de deelnemers. Deze worden naast elkaar gezet en daaruit moet uiteindelijk dan één koers voor het interieur bepaald worden. Zo worden eigenlijk ook alle elementen uit de inventarisatie uit het bestaande beleid (A) en de opbrengsten uit bestaande participatieprocessen (B) naast elkaar gezet, om vervolgens een stijl of koers te bepalen. De gemeenteraad is uiteindelijk het bevoegd gezag die de koers voor de Omgevingsvisie bepaalt.

De eerste aanzetten voor de koers worden ook teruggekoppeld aan stakeholders, inwoners en ketenpartners. Dit gebeurt in samenhang met fase 3 van de Missie Visie: Handelingskader 2030. Uiteindelijk zal de koers voor de fysieke leefomgeving vast komen te liggen in de Kadernota Omgevingsvisie die de gemeenteraad vaststelt. Aan het einde of direct na afloop van deze fase volgt een korte tussenevaluatie van het proces, zodat we eventuele tips en tops in het vervolg kunnen gebruiken.

Vervolg na Kadernota

Na vaststelling van de Kadernota is een verdiepingsslag op een aantal thema's, onderzoek en uitwerking noodzakelijk. Op basis van fase 1 wordt het proces en wat er uitgewerkt en onderzocht moet worden nader bepaald voor fase 2.

Aanpak Fase 2

Uitgangspunt bij fase 2 is dat op basis van de opbrengsten uit fase 1 bepaald gaat worden wat er aanvullend nodig is in fase 2. Hierbij kan voor specifieke zaken ook inbreng vanuit de samenleving worden gevraagd.

In deze fase wordt ook de vraag uitgewerkt op welke manier de Omgevingsvisie een dynamisch document blijft en welke (proces-) afspraken daarvoor nodig zijn. Verder zal ook gekeken worden voor welke onderwerpen een Programma nodig is en wordt de koppeling met het Omgevingsplan gelegd.

Aanpak fase 3

Fase 3 betreft ten eerste de formele vaststellingsprocedure van de Omgevingsvisie. Na de participatie in het voortraject zal de ontwerp Omgevingsvisie volgens de wettelijke bepalingen ter inzage gelegd worden. Iedereen kan dan nog zienswijzen op dit ontwerp indienen bij de gemeenteraad. De gemeenteraad neemt uiteindelijk het besluit over de vaststelling van de Omgevingsvisie. Daarnaast zal verdere doorwerking in het Omgevingsplan en in Programma's in deze fase vorm krijgen en wordt het proces voor het dynamisch houden van de Omgevingsvisie geïmplementeerd in de organisatie. Ook wordt het proces van opstelling van de Omgevingsvisie geëvalueerd.

Organisatie en coördinatie

Organisatie

Opdrachtgever:

Bestuurlijk opdrachtgever: Wethouder A. Schuurman.

De bestuurlijke opdrachtgever voor het Programma Implementatie Omgevingswet en de bijbehorende projecten is wethouder Schuurman. Daarmee is hij automatisch ook bestuurlijk opdrachtgever voor de Omgevingsvisie.

Ambtelijk opdrachtgever Programma Implementatie Omgevingswet: Hans Berends.

De programmamanager legt verantwoording af aan de ambtelijk opdrachtgever voor het Programma Implementatie Omgevingswet.

Ambtelijk opdrachtgever Omgevingsvisie: Programmamanager Omgevingswet Melanie Gils

De projectleider Omgevingsvisie heeft regelmatig overleg met de programmamanager implementatie Omgevingswet. De frequentie is afhankelijk van de stap in het proces.

Opdrachtnemer:

Projectleider instrumenten: Edwin Saathof

De projectleider is verantwoordelijk voor het uiterlijk begin 2021 volgens de wettelijke eisen laten vaststellen van de Omgevingsvisie. De projectleider mag wijzigingen aanbrengen in het proces zolang deze geen invloed hebben op resultaat, planning (met de daarbij aangegeven mijlpalen met bestuurlijke besluitvorming) of budget.

De projectleider legt verantwoordelijkheid af aan de ambtelijk opdrachtgever Omgevingswet en stemt hiermee regelmatig af zodat afwijkingen in resultaat, planning en budget tijdig te signaleren zijn en maatregelen getroffen kunnen worden. De projectleider is ook verantwoordelijk voor uitvoering van de opdracht door het in te schakelen externe bureau.

De projectleider geeft leiding aan twee teams.

Procesteam

Het procesteam richt zich voornamelijk op de procesmatige kant van de Omgevingsvisie en adviseert over de te nemen stappen om te komen tot de Omgevingsvisie.

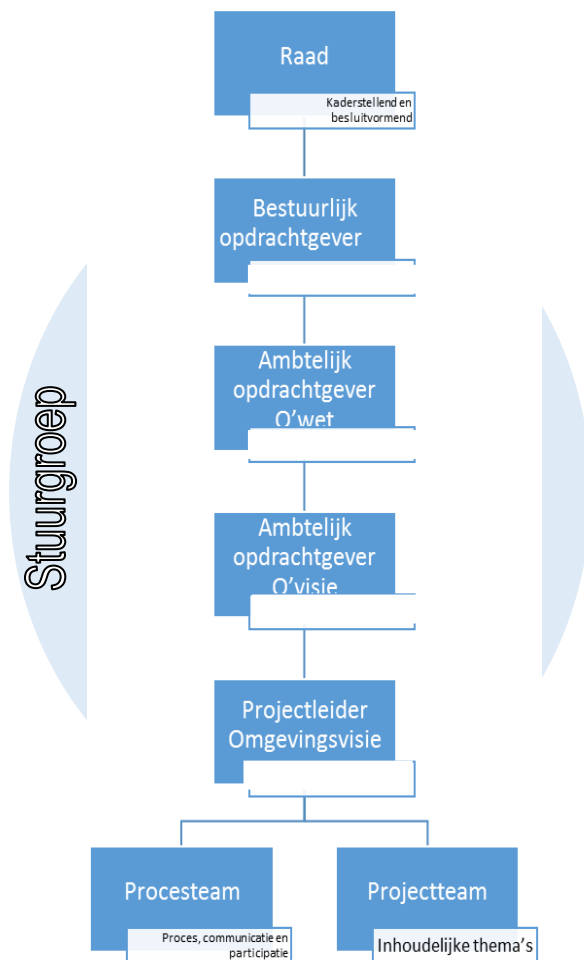
Projectteam (inhoud)

De inhoudelijke kennis en beleidsafstemming en –integratie die benodigd is voor de Omgevingsvisie wordt geleverd door het projectteam op inhoud.

Stuurgroep

De hiervoor genoemde bestuurlijke opdrachtgever, de ambtelijke opdrachtgever programma Omgevingswet, de ambtelijke opdrachtgever Omgevingsvisie en de projectleider Omgevingsvisie vormen de stuurgroep. Zij komen gedurende het traject 1 keer per 6 weken bij elkaar om de voortgang te bespreken en formele besluitvorming voor te bereiden.

De sturing van de project Omgevingsvisie ziet er als volgt uit:

Figuur 4 Organisatie project Omgevingsvisie (de personen in de blauwe cirkel vormen de stuurgroep)

Benodigde capaciteit intern

In de jaarwerkplannen voor 2019 zijn door de deelnemers aan het procesteam en het projectteam inhoud uren gereserveerd. Van de deelnemers wordt een bijdrage gevraagd in aanleveren van informatie, meedenken, meelezen en deelname aan activiteiten.

- Uren projectleider: 800 uur
- Uren procesteam: 30 uur
- Uren inhoudelijke projectteam medewerkers: 80 uur
- Projectondersteuning: 80 + 40 uur

Vergaderfrequentie

Stuurgroep: 1x per 6 weken

Procesteam: 1x per 6 weken (week voor stuurgroep)

Projectteam: afhankelijk van opgaven (in totaal ongeveer 10 keer)

Rol gemeenteraad

In het raadsdocument Kleurrijke Kubus gaat de raad uit van een rol binnen de Omgevingswet, passend bij de aard en schaal van Dalfsen. Daarnaast geeft de raad aan nadrukkelijk de regie te willen houden. De raad heeft een kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende taak.

Gezien het belang van de Omgevingsvisie is ervoor gekozen om de startnotitie Omgevingsvisie opiniërend in de raad te behandelen. Daarnaast mag de raad besluiten over:

- De kadernotitie Omgevingsvisie
- De Omgevingsvisie

De raad kan daarmee overwegingen aan het college meegeven over het participatieproces en besluiten over de inhoudelijke kaders bij de Omgevingsvisie, voordat zij de Omgevingsvisie vaststellen. Daarnaast kan de raad bij de Omgevingsvisie zijn controlerende taak uitvoeren door het proces te bewaken. De projectleider Omgevingsvisie en de programmamanager Omgevingswet hebben een proactieve taak in het informeren over inhoud en voortgang van het proces.

De raad is geen actieve deelnemer aan het participatieproces voor de Omgevingsvisie, omdat zij aan het eind van proces een besluitvormende rol heeft. Raadsleden kunnen desgewenst wel een faciliterende rol op zich nemen door op te treden als gastheer of gastdame. Ze hebben daarmee een toehoordersrol. De inbreng van de gemeenteraad wordt uitsluitend gegeven bij kaderstelling en besluitvorming.

Overige betrokkenen

Betrokkenheid Kernteam Omgevingswet

De Omgevingsvisie heeft met alle onderdelen van het Programma Implementatie Omgevingswet een relatie. Afstemming met het gehele programma is geborgd via de overleggen met het Kernteam Omgevingswet, waarin de diverse projectleiders van de verschillende projecten in het Programma Implementatie Omgevingswet met elkaar afstemmen. Ook op onderdelen van de Omgevingsvisie worden overige projectleiders, bijvoorbeeld voor KetenPartners en Participatie, bij het opstellen van de Omgevingsvisie betrokken.

Visieteam

Voor het opstellen van de Missie en Visie wordt er een Visieteam opgezet. De leden van het visieteam zijn sleutelpersonen uit het ruimtelijke en sociale domein, bedoeld om de integraliteit te borgen. Zij zijn de schakel naar de eenheden voor het proces van de Missie Visie. Dit platform wordt daarnaast ook gebruikt om de processen van de Missie en Visie, de Omgevingsvisie en de Transformatie Sociaal Domein op elkaar af te stemmen.

Bestuurlijke besluitvorming

In bijlage 5 is een stappenplan op hoofdlijnen opgenomen. De volgende bestuurlijke besluitvormingsmomenten worden hierin voorzien:

1. **Vaststelling startnotitie Omgevingsvisie** door college– december 2018
2. **Vaststelling kadernota Omgevingsvisie** door gemeenteraad - januari 2020
3. **Vaststelling Omgevingsvisie** door gemeenteraad – januari/februari 2021

Communicatie en Participatie

Het draagvlak voor de Omgevingsvisie wordt in belangrijke mate bepaald door de invulling van communicatie en participatie in het proces. Omdat de participatie voor een groot gedeelte binnen het traject Missie en Visie wordt opgepakt, binden wij ons voor deze participatie aan de uitgangspunten uit de startnotitie Missie en Visie.

Participatie Missie en Visie

Uitgangspunt bij de participatie rondom de Missie en Visie is het aanboren van deskundigheid en gebiedskennis van overheid, inwoners, ondernemers en partners en deze input gebruiken om met elkaar in gesprek te gaan. We kiezen voor de participatieladdertrede van adviseur beginspraak. Participanten geven inhoudelijk advies. We benutten deskundigheid en gebiedskennis uit de gemeenschap. Als bestuursstijl wordt gekozen voor een participatieve stijl. De gemeente legt een open vraagstelling neer binnen het participatietraject. Er is (veel) ruimte voor discussie en inbreng. De gemeente verbindt zich niet 1-op-1 aan de resultaten, maar kan beargumenteerd afwijken door een toelichting te geven op de keuzes die gemaakt worden.

Het streven is zoveel mogelijk consensus op inhoud te bereiken, de ondergrens is tevredenheid over het doorlopen proces. Is er in het participatietraject voldoende ruimte om kansen, zorgen en/of oplossingsrichtingen uit de gemeenschap aan te dragen? Is de rapportage een goede vertaling van de na te streven toekomstvisie en biedt deze voldoende input voor de Omgevingsvisie? Voor cruciale en gevoelige onderwerpen moet duidelijk zijn waarom de gemeenteraad een bepaalde keuze maakt.

In het participatieproces voor Missie en Visie wordt gebruik gemaakt van externe ondersteuning. Het gekozen participatieniveau vraagt om een goede balans tussen en de juiste strategische inzet van kwantitatieve en kwalitatieve participatiemiddelen. Vraag je eerst breed uit en verdiep je uitkomsten met aanvullende kwalitatieve methoden (interviews, rondetafelgesprekken, koffietafelgesprekken etc) of haal je eerst via kwalitatieve methoden kennis en inbreng op en toets je die nadien kwalitatief via een brede uitvraag? Het is belangrijk dat de externe ondersteuning zowel de kennis in huis heeft om hierover advies uit te brengen, als ook de vaardigheden en ervaring om beide vormen toe te passen en uit te voeren. Daarnaast vraagt het gekozen participatieniveau om gedegen kennis en expertise van representativiteit en van het werven en verbinden van de juiste deelnemers aan het proces. Het laatste vraagt bovendien om creativiteit en met een frisse blik kijken naar doelgroepen en stakeholders. Een belangrijke, maar moeilijk te bereiken doelgroep is de jongeren. We vinden het belangrijk om deze groep te horen. De externe ondersteuner heeft daarom kennis en ervaring met jongerenparticipatie en is bereid die kennis en ervaring met ons te delen. Het gebruik van het platform Jong!Dalfsen in het participatieproces van zowel Missie en Visie als Omgevingsvisie is een vereiste.

De Omgevingswet vraagt van medewerkers van de gemeente Dalfsen een andere manier van denken en werken. Meer integraal werken, meer maatwerk, inwoners en ondernemers meer en vroegtijdig betrekken en samen optrekken met initiatiefnemers uit de samenleving (participatie in alle vormen en hoedanigheden). Het participatieproces in het kader van Missie en Visie en Omgevingsvisie biedt een uitgelezen kans om ervaring op te doen met participatie en het kijken naar vraagstukken door een integrale bril. De externe ondersteuner moet de ruimte bieden om medewerkers vanuit verschillende afdelingen en disciplines in te zetten in het participatieproces.

Participatie Omgevingsvisie

Voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie wordt afhankelijk van de opbrengsten uit de Missie en Visie gekozen voor aanvullende participatie op thema's of wellicht zelfs gebiedsgericht.

Uitgangspunten voor deze participatie zijn:

- Een integrale kijk op de fysieke leefomgeving creëren.
- Inzet op creativiteit en energie.
- Naast de reguliere kennispartners, juist ook ruimte voor unusual suspects en wilde ganzen.
- Wrijving brengt glans.
- Ruimte om te experimenteren met bestuurlijke vernieuwing en alternatieve participatiemethoden.
- Inzet op jongerenparticipatie met gebruikmaking van het platform Jong!Dalfsen.
- Ruimte voor medewerkers van gemeente Dalfsen om een rol te nemen in het participatieproces en zo te ervaren en te leren.

Communicatie Omgevingsvisie

Bij een traject als de Omgevingsvisie is draagvlak, verwachtingsmanagement en omgevingsmanagement essentieel. Goede communicatie over de doelstellingen, het proces, de afwegingen en opbrengsten zijn daarbij van belang. Deze communicatie moet over en weer vormgegeven worden. De gemeente wil niet alleen maar zenden. Hoewel alleen de gemeente gebonden is aan de Omgevingsvisie, moet de Omgevingsvisie door alle partijen gedragen worden. Wij vinden het belangrijk dat onze communicatie transparant, betrouwbaar en begrijpelijk is voor iedereen.

Daarnaast is het belangrijk dat we bereikbaar zijn via diverse kanalen. Omdat we ons met de Omgevingsvisie op een brede doelgroep richten, moet het mogelijk zijn om nieuwe (snelle) en visuele media naast traditionele media te gebruiken. Uitwisselen en een gelijk kennisniveau vormen de basis voor de Omgevingswet.

Naast de stakeholders zoals deze in Bijlage 7 Stakeholders zijn opgesomd, is het van belang om ook inwoners en bedrijven te bereiken die niet direct betrokken zijn bij de participatie voor de Omgevingsvisie. Communicatie speelt een belangrijke rol in de werving van de deelnemers aan de participatietrajecten, zowel die van Missie en Visie als die van de Omgevingswet. Het is van belang deze communicatie goed aan te laten sluiten bij en te integreren in de reguliere communicatie van de gemeente Dalfsen.

Voor het uitvoeren van de participatie en communicatie rondom de Omgevingsvisie zal na aanbesteding een bureau worden geselecteerd.

Verwachte kosten/dekking

Voor het opstellen Omgevingsvisie is in het Programmaplan Implementatie Omgevingswet een bedrag van € 250.000,- geraamd. In de perspectiefnota's 2018-2021 en 2019-2022 zijn de benodigde budgetten voor de implementatie van de Omgevingswet en daarmee ook de Omgevingsvisie beschikbaar gesteld. Het totaalbudget is als volgt over de jaren verdeeld.

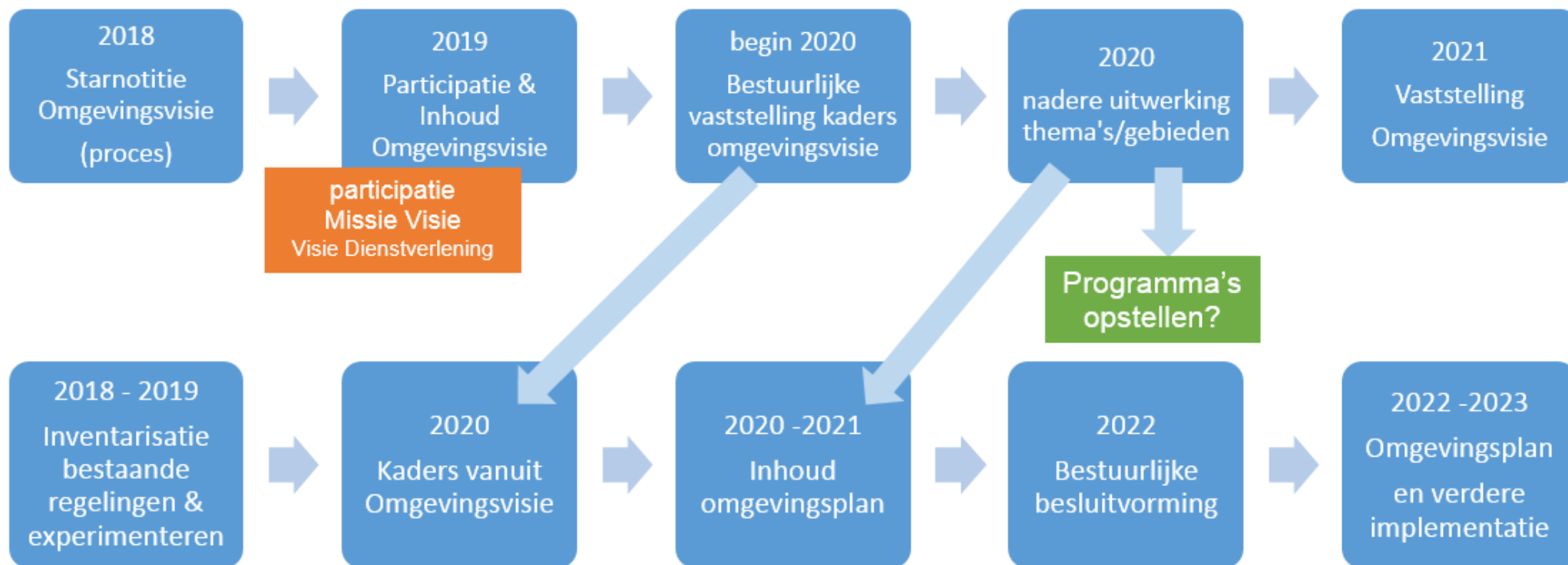
	Benodigd totaal budget	2018	2019	2020	2021
Opstellen Omgevingsvisie	€ 250.000,- (incl. participatietraject)	€ 10.000,00	€ 130.000,00	€ 90.000,00	€ 20.000,00

Risico's

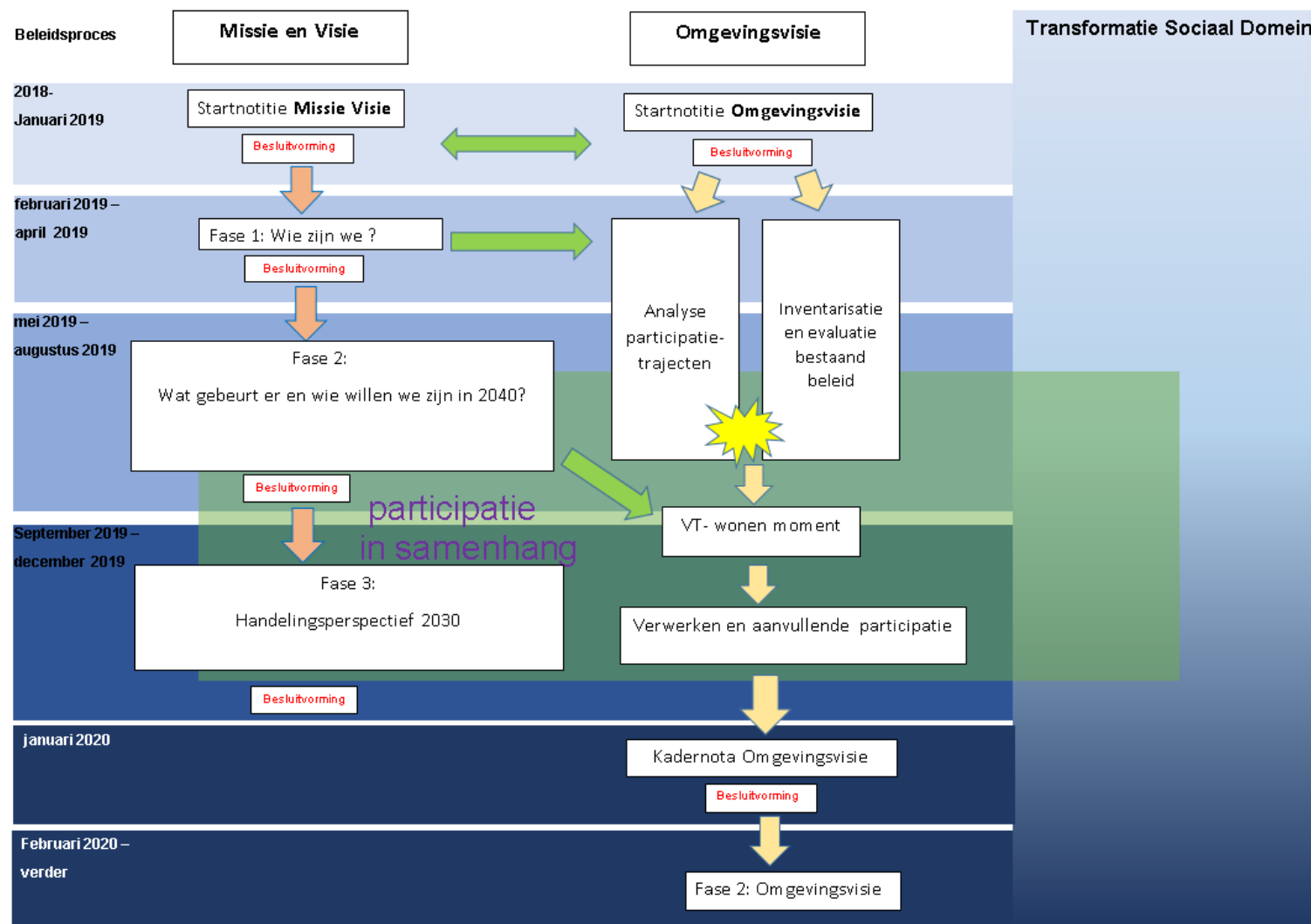
Risico	Maatregelen/opmerkingen	Status
Gebrek aan draagvlak intern	Gevolg: Dit kan leiden tot vertraging van proces, het niet halen van de planning of een visie die niet integraal is. Dit wordt veroorzaakt door gebrek aan draagvlak of te sterke focus op "eigen" belang voor het opstellen van een visie, geen prioriteit (en daarmee tijd) geven aan proces, inhoud of integraliteit. Maatregel: Door de teams mee te laten denken in het proces, o.a. van deze startnotitie, tijdig tijd te laten reserveren in de jaarwerkplannen en inzet op cultuurverandering wordt betrokkenheid vergroot. Door de brede opzet van de projectorganisatie kan bij problemen op dit vlak ook opgeschaald worden.	
Gebrek aan draagvlak extern	Gevolg: Een Omgevingsvisie zonder draagvlak in de omgeving. Onvoldoende draagvlak of desinteresse voor het opstellen van de Omgevingsvisie bij inwoners en (keten)partners. Onvoldoende input vanuit de samenleving. Maatregel: Door in te zetten op al bestaande participatietrajecten en aan te sluiten bij het traject van de Missie en Visie wordt voorkomen dat mensen voor alles meerdere malen bevraagd worden. Dit voorkomt participatie moeheid en zorgt ervoor dat er meer gerichte participatie op thema's met betrokkenen kan plaatsvinden.	
Vertraging in het Missie Visie proces	Gevolg: Geen of onvoldoende input om de kaders voor de Omgevingsvisie tijdig op te kunnen leveren, waardoor het opstellen van de Omgevingsvisie ook stagneert. Maatregel: Goede procesmatige en inhoudelijke afstemming, doordat projectleider Missie Visie in procesteam zit en hierdoor snel kunnen schakelen bij	

	vertragingen of andere problemen. Daarnaast inzet van de Stuurgroep.	
DSO (digitaal stelsel Omgevingswet) is niet tijdig geïmplementeerd	Gevolg: Er kan niet voldaan worden aan de wettelijke eisen. De Omgevingsvisie kan niet op de juiste manier inzichtelijk worden gemaakt. Maatregel: Er is op dit moment nog weinig zicht op de ontwikkeling van het DSO en wat dit voor Dalfsen betekent. Dalfsen kiest voor inhuur van kennis en kunde op dit thema.	

Bijlage 1 Samenhang Omgevingsvisie, Omgevingsplan en Programma's

Bijlage 2 Samenhang Omgevingsvisie met Missie en Visie en Transformatie Sociaal Domein

Bijlage 3 Wettelijke uitgangspunten

De Omgevingswet (Ow) verplicht gemeenten een Omgevingsvisie vast te stellen. Het instrument komt in de plaats van gebiedsdekkende structuurvisies, de relevante delen van de natuurvisie, verkeers- en vervoerplannen, waterplannen, gezondheidsbeleid, wonen- en zorgbeleid, milieubeleidsplannen en overige relevante beleidsplannen. De Omgevingsvisie gaat over de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingswet en de daarbij behorende Algemene Maatregelen van Bestuur, zoals het Omgevingsbesluit(Ob) geven een aantal verplichtingen voor de procedure en de inhoud van de Omgevingsvisie:

Procedurele verplichtingen

De gemeenteraad stelt volgens artikel 3.1 Omgevingswet (Ow) een Omgevingsvisie vast.

Afstemming

Een bestuursorgaan moet rekening houden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen (artikel 2.2 Ow). Dit betekent dat de gemeente bij het opstellen van de Omgevingsvisie rekening moet houden met het beleid van andere bestuursorganen, zoals het Rijk en de provincie Overijssel, maar ook van het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Participatie

In een Omgevingsvisie moet komen te staan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn. En wat de resultaten daarvan zijn. Deze motiveringsplicht is geregeld in artikel 8.5 van het Omgevingsbesluit (Ob). De gemeente mag zelf weten hoe zij daar invulling aan geeft. Wie de gemeente bij de vroegtijdige participatie betreft, hangt af van de aard, de omvang en invloed op de fysieke leefomgeving van de betreffende Omgevingsvisie.

Milieueffectrapportage

De Omgevingsvisie kan een kader vormen voor projecten die zijn aangewezen in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Als dit zo is, gelden in de voorbereidingsprocedure de aanvullende regels voor milieueffectrapportage voor plannen en programma's (paragraaf 16.4.1 Ow).

Vorbereidingsprocedure

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geldt voor de voorbereiding van de Omgevingsvisie (artikel 16.26 Ow). Iedereen kan zienswijzen naar voren brengen met betrekking tot het ontwerp van het Omgevingsvisie (artikel 16.23 Ow). Tegen een Omgevingsvisie staat geen beroep open. Een Omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf en heeft geen juridische gevolgen.

Digitaal beschikbaar

De Omgevingsvisie en het ontwerp ervan zijn omgevingsdocumenten. Beiden moeten digitaal bekend worden gemaakt en beschikbaar gesteld (artikel 16.2 Ow; artikel 12.4 Ob).

Inhoudelijke vereisten

De Omgevingswet geeft aan dat de Omgevingsvisie in ieder geval bevat:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied.

- de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving¹ te voeren integrale beleid.

De wetgever stelt als voorwaarde dat een Omgevingsvisie integraal moet zijn en dat de visie rekening houdt met de volgende vier beginselen:

- het voorzorgsbeginsel;
- het beginsel van preventief handelen;
- bestrijding aan de bron bij milieuaantastingen;
- de vervuiler betaalt.

Het voorzorgsbeginsel en het preventiebeginsel zijn algemeen verwoord en ze zijn daardoor in beginsel van toepassing op de gehele Omgevingsvisie. De andere twee beginselen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt, zijn gezien de verwoording alleen van toepassing op het milieuterrein.²

Omgevingsvisie is vormvrij

De Omgevingsvisie is vormvrij. Dit betekent dat gemeenten zelf mogen bepalen hoe de Omgevingsvisie er uit komt te zien. De Omgevingsvisie zou bijvoorbeeld een filmpje of een website kunnen zijn. Dalfsen vindt het belangrijk dat onze inwoners en bedrijven zich goed in de Omgevingsvisie kunnen herkennen. Samen met de samenleving zal bepaald worden welke vorm het beste bij Dalfsen past. Naast de publieksversie is het belangrijk om de Omgevingsvisie zo op te leveren dat de informatie verwerkt kan worden in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

¹ De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed, werelderfgoed

² Deze beginselen vloeien oorspronkelijk voort uit artikel 191 VWEU.

Bijlage 4 Bestuurlijke uitgangspunten

Coalitiedocument:

Omgevingswet

De Omgevingswet is een ingrijpende wetswijziging, die op 1 januari 2021 in werking treedt.

Halverwege 2021 moet onze gemeente een Omgevingsvisie gereed hebben, waarna het Omgevingsplan en eventuele programma's vanaf 2022 volgen. De Omgevingswet bundelt de regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. In lijn met de transformatie in het sociaal domein staan ook in de Omgevingswet de initiatiefnemer of klant en zijn/haar plan centraal. De basis benadering binnen de Omgevingswet gaat van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'.

Uitgangspunt is een regisserende rol voor de overheid in plaats van een puur besluitvormende en toetsende rol.

Wij zetten in op een goede landing van de Omgevingswet bij het bestuur en de ambtelijke organisatie en een goede participatie en communicatie met onze inwoners en organisaties. We maken gebruik van goede voorbeelden van andere gemeenten, maar kiezen wel onze eigen weg. De Omgevingswet vraagt om een integrale belangenafweging in samenwerking met ketenpartners en regiogemeenten en biedt kansen voor vereenvoudiging van regelgeving. Maatwerk en vertrouwen zijn belangrijke uitgangspunten. Voor een zorgvuldige en passende invoering weten we ons gesteund door een ambtelijke organisatie, die met de huidige kernwaarden al goede stappen zet.

Kleurrijke kubus:

Omgevingswet. Vereenvoudiging van regelgeving en veranderende rollen van raad, college en inwoners moeten blijven passen bij de aard en schaal van de gemeente Dalfsen. We gaan daarom voor een zorgvuldige en passende invoering van de Omgevingswet, waarbij participatie en communicatie belangrijke pijlers zijn. Als raad willen we nadrukkelijk de regie houden.

Streefbeelden Omgevingswet:

De raad gaat doelgericht inhoud geven aan de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan en minder sturen op de route naar deze doelen toe of op het toetsen van normen en regelgeving. We gaan uit van uitnodigingsplanologie, waarbij we de oplossingsrichtingen open laten en ons meer richten op gebiedswaarden en –doelen.

De Omgevingsvisie wordt in 2021 vastgesteld. Bij het opstellen van de Omgevingsvisie wordt aangesloten bij de uitkomsten van de actualisering van de Missie en Visie van Dalfsen. De Omgevingsvisie wordt samen met inwoners, bedrijven, ketenpartners en belangenorganisaties opgesteld en is een belangrijk voorbeeld van de nieuwe participatiesamenleving. De raad geeft voorafgaand aan het participatietraject kaders op hoofdlijnen voor zowel proces als inhoud mee.

De Omgevingswet biedt een mooie kans om een actualiseringslag te maken in bestaande visies en beleid en deze te integreren in een nieuwe Omgevingsvisie. We gaan hierbij uit van het goede wat we al hebben, we beginnen niet opnieuw, maar streven naar het opstellen van een integraal afwegingskader voor alle beleidsvelden. Daarnaast is het belangrijk om een aantal nieuwe beleidsthema's, zoals duurzaamheid en gezondheid te verankeren in de Omgevingsvisie en om tegenstrijdigheden en hiaten aan te pakken. De wens van de raad om te kijken naar het gewenste voorzieningenniveau in de kernen en naar de omgang met grootschalige veehouderij wordt meegenomen bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Voor de in de Omgevingsvisie vastgestelde (beleids-)doelen worden daar waar noodzakelijk programma's vastgesteld.

Bijlage 5 Stappenplan en planning

Stappen/mijlpalen	Wanneer	Wie voert uit	Wie besluit
Startnotitie Omgevingsvisie	November december 2018	Procesteam Omgevingsvisie	Vaststelling college Informatie nota gemeenteraad
Aanbesteding Omgevingsvisie	begin 2019 na startnotitie	Selectie commissie/ proces team	Stuurgroep
Fase 1			
A: Inventarisatie/evaluatie en botsproeven bestaand beleid	Maart/september 2019	Bureau, Projectteam inhoud	Projectleider
B: participatie Missie – Visie en analyse andere participatie trajecten	april/augustus 2019	Bureau/Procesteam	Projectleider
Deelproducten A & B	September 2019	Proces en Projectteam	Programmamanager/Opdrachtgever
C= VT wonen moment	September /Oktober 2019	Bureau Project en proces team en college en DT/MT	Programmamanager/Opdrachtgever
Verwerken opbrengst evt. aanvullende participatie + scan MER nodig tot ontwerp kadernota	November 2019	Bureau/Projectleider/Projectteam	Stuurgroep
Kadernota Omgevingsvisie (inhoud)	December 2019 Januari 2020	Projectleider, bureau	College Vaststelling gemeenteraad
Fase 2			
Verdiepingsslag thema's Omgevingsvisie	Jan/ april 2020	Projectleider Bureau Projectteam Procesteam	Stuurgroep
Evt. uitvoeren MER	Januari/juni 2020	Bureau/Projectteam	Projectleider
Evt. aanvullende participatie	Januari/juni	Bureau Projectleider/Procesteam	Projectleider
Opstellen concept Omgevingsvisie	Juni/Juli 2020	Bureau/Projectleider/Projectteam	Stuurgroep
Ontwerp Omgevingsvisie	Juli/augustus 2020		College
Fase 3			
Ontwerp Omgevingsvisie ter inzage	September 2020	Projectleider/Projectteam	Projectleider
Verwerken zienswijzen	Oktober/november 2020	Projectteam	Stuurgroep
Vaststelling Omgevingsvisie	januari 2021	College/projectleider	Gemeenteraad
Evaluatie proces	Voor zomer 2021	Projectleider, Programma manager,	Stuurgroep

		deelnemers participatie, bureau.	(info aan college en gemeenteraad)
Overdracht naar Eenheden	Juni 2021	Projectleider/programma manager en Eenheidsmanagers	Stuurgroep

Bijlage 6 Beleidsinventarisatie

Opnemen/ directe doorwerking in Omgevingsvisie	Opmerking
Structuurvisie Kernen gemeente Dalfsen 2012-2020 met een doorkijk naar 2025	
Structuurvisie Buitengebied 2012 -2020 met een doorkijk naar 2030	
Woonvisie gemeent Dalfsen 2016-2020	
Nota grondbeleid 2015-2020	
Externe veiligheidsbeleid gemeente Dalfsen 2015-2018	
Speelruimteplan 2014-2023	
Nota Openbaar vervoer 2010	
Beleidsplan recreatie en toerisme (2011-2020)	
Kadernota duurzaam Dalfsen	
Beleidsnota duurzaamheid 2016-2017	
Grondwaterbeleidsplan 2013	
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Centrumvisie Dalfsen	deels
Welstandsnota 2014	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Landschapsontwikkelingsplan Dalfsen	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Beleidsplan licht in de openbare ruimte 2016	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Beleidsplan onderhoud gemeentelijke gebouwen	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Groenstructuurplan (2013 -2017)	deels, alleen het visie/beleidsdeel
hondenbeleid in kernen 2016	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Beleidsnota onderhoud infrastructurele kunstwerken	deels, alleen het visie/beleidsdeel
IBOR	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Wegenbeheernota (onverhard en verhard)	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Nota kampeerbeleid	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Detailhandelsstructuurvisie 2017 -2023	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Nota Economisch beleid	deels, alleen het fysieke leefomgevingsdeel
Beleidsnota preventief gezondheidsbeleid 2017-2020	deels, alleen daar waar het de fysieke leefomgeving raakt
Nota omgekeerd inzamelen 1e en 2e fase 2014	deels

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (actualisatie)	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Nota inbreidingslocaties	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Archeologiebeleid 2017	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Instanthouding monumenten 2008	deels, alleen het visie/beleidsdeel
Alleen doorwerking/ relatie met Omgevingsvisie	Opmerking
Masterplan Ruimte voor de Vecht (2009)	
Cultuurbeleid 2017-2020 Schatkamer van Dalfsen - ruimte voor initiatief	
Kadernota cultuurbeleid	
Algemene Plaatselijke verordening (APV)	
Kadernota integrale veiligheid	
Integraal veiligheidsbeleid 2015-2018	
Meerjaren beleidsplan Veiligheidsregio	
Beleidslijn Bibob gemeente Dalfsen	
beleidsregels standplaatsvergunningen	
Havenreglement passantenhaven Dalfsen 2012	
Handhavings- en sanctiebleid Drank en Horecawet	
Vechtdalcompas (2014)	
Beleidsregels voor het parkeren van grote voertuigen	
Gladheidsbestrijdingsplan	
Aanpak Leegstand buitengebied	
Beleidsregule ontwikkelen met kwaliteit in het buitengebied van de gemeente Dalfsen	
werklocaties: afspraken Regionale bedrijfsnterreinen Programmering W-Overijssel 2017-2020	
Communicatiebeleid /burgerparticipatie/social media	
Kadernota verbonden partijen	
Beleid risicomangement en weerstandsvemogen 2013	
Beleidsnota participatiewet 2014	

Beleidsplan armoede en schulden 2014-2018	
Kinderopvang inrichtingsopvang	
Contourennota toekomst sociaal domein "Meedoen en Verbinden"	
Beleidsregels innovatieve preventieprojecten sociaal domein 2016	
Beleidskader Wmo en Wpg 'Met elkaar, voor elkaar' 2013-2016	
Notitie ketenbeleid gemeente Dalfsen 2008	
Beleidsnota welzijnsbeleid 2017-2020	
Vrijwilligersbeleid en mantelzorgbeleid 2016-2020	
Programma VTH-taken	
Integrale handhavingsnota 2017-2012	
Geurverordeningen	
Plan van aanpak asbest	
Verordening startersleningen gemeente Dalfsen	
Erfgoedverordening	

Bijlage 7 Stakeholders

Afzonderlijke bijlage